

Nr 35

Jordbruksutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till PCB-lag jämte motion.

I propositionen 1971: 99 har Kungl. Maj:t under åberopande av utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för den 2 april 1971 föreslagit riksdagen att antaga inom jordbruksdepartementet upprättat förslag till PCB-lag.

I propositionen föreslås att Kungl. Maj:t får bemyndigande att förbjuda eller föreskriva villkor för import, tillverkning, saluhållande eller hantering av polyklorerade bifenyler (PCB) eller produkter i vilka PCB ingår, om det är av särskild betydelse från miljöskyddssynpunkt. PCB är en grupp klorerade kolväten, som är svårnedbrytbara och som anrikas i bl. a. vissa fiskar och fåglar.

Det i propositionen intagna lagförslaget är av följande lydelse:

Förslag till**PCB-lag**

Härigenom förordnas som följer.

1 § Är det av särskild betydelse från miljöskyddssynpunkt, får Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer förbjuda eller föreskriva villkor för import, tillverkning, saluhållande eller hantering av polyklorerade bifenyler (PCB) och annan vara vars miljöfarliga egenskaper betingas av att PCB ingår i varan.

2 § Konungen eller myndighet som Konungen bestämmer får föreskriva, att den som importerar, tillverkar eller driver handel med PCB eller vara i vilken PCB ingår skall göra anmälan om sin rörelse.

3 § Tillsynen över efterlevnaden av denna lag och med stöd av lagen meddelade föreskrifter utövas av myndighet som Konungen bestämmer.

Tillsynsmyndighet har rätt att efter anfordran erhålla de upplysningar och handlingar som behövs för tillsynen.

Tillsynsmyndighet äger tillträde till lokal eller område där PCB eller vara i vilken PCB ingår tillverkas eller hanteras och får där göra undersökningar och taga prov. För uttaget prov utgår ej ersättning.

4 § Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot förbud eller föreskrift som meddelats med stöd av 1 § dömes till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om ansvar i vissa fall för den som olovligen inför PCB eller annan vara som avses i 1 § till riket och försök därtill finns bestämmelser i lagen (1960: 418) om straff för varusmuggling.

5 § Till böter dömes den som uppsåtligen eller av oaktsamhet

1. underlåter att göra anmälan enligt föreskrift som meddelats med stöd av 2 § eller fullgöra vad som åligger honom enligt 3 § andra stycket,

2. lämnar oriktig uppgift i fall som avses i 2 § eller 3 § andra stycket, om ej gärningen är belagd med straff i brottsbalken.

6 § Den som tagit befattning med tillsyn enligt denna lag får ej obehörigen yppa vad han därvid erfarit om yrkeshemlighet eller affärsförhållande. Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter häremot dömes till böter eller fängelse i högst ett år. Allmänt åtal får väckas endast om målsägande anger brottet till åtal eller åtal är påkallat från allmän synpunkt.

7 § Har någon underlåtit att göra anmälan enligt föreskrift som meddelats med stöd av 2 § eller fullgöra vad som åligger honom enligt 3 § andra stycket eller vägrat att lämna tillträde enligt 3 § tredje stycket, kan tillsynsmyndigheten förelägga honom vite.

8 § Vara som varit föremål för brott enligt denna lag eller värdet därav samt utbyte av sådant brott skall förklaras förverkat, om det ej är uppenbart obilligt.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

I detta sammanhang har utskottet behandlat motionen 1971: 1448 av herr Strindberg m. fl. (m) vari hemställts att riksdagen hos Kungl. Maj:t uttalar att den myndighet som omnämnes i Kungl. Maj:ts förslag till PCB-lag bör vara giftnämnden.

Utskottet finner inte anledning till erinran emot föreliggande förslag enligt vilket Kungl. Maj:t eller myndighet som Kungl. Maj:t bestämmer skall äga förbjuda eller föreskriva villkor för import, tillverkning, saluhållande eller hantering av polyklorerade bifenyler (PCB) eller produkter i vilka PCB ingår, om det är av särskild betydelse från miljöskyddssynpunkt.

I propositionen anförts bl. a. att departementschefen inte nu är beredd att ta ställning till vilka närmare åtgärder som bör vidtas eller vilken myndighet som bör utöva kontrollen över PCB och att en utredning i fråga om de åtgärder som behövs bör verkställas av berörda myndigheter, dvs. naturvårdsverket, giftnämnden, kommerskollegium och arbetarskyddsstyrelsen. I motionen 1971: 1448 framhålls att kontrollverksamheten naturligen tillkommer giftnämnden, som f. ö. själv förordnat en sådan lösning av frågan. Motionärerna hemställer att riksdagen måtte uttala sig för att giftnämnden får bli den myndighet som omnämns i lagförslaget.

Såvitt utskottet kunnat bedöma bör resultatet av den förenämnda utredningen kunna bli av viss betydelse för valet av kontrollmyndighet. Utskottet anser sig med hänsyn bl. a. härtill inte böra tillstyrka motionen.

Utskottet vill i övrigt endast omnämna att miljökontrollutredningen i yttrande över den framställning av naturvårdsverket som ligger till grund för propositionen framhållit vikten av att den påbörjade och under år 1969 intensifierade undersökningsverksamheten beträffande PCB-förekomsten i naturen och denna ämnesgrupps biologiska verkningar fortsätter och att härvid uppmärksamheten även är riktad mot ämnen vilka utnyttjas som alternativ till PCB. Utskottet ansluter sig till utredningens uppfattning i denna fråga.

Under hänvisning till det anförda hemställer utskottet att riksdagen

1. antar det förslag till PCB-lag som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition 1971: 99,
2. lämnar motion 1971: 1448 utan åtgärd.

Stockholm den 18 maj 1971

På jordbruksutskottets vägnar

NILS G. HANSSON

Vid detta ärendes slutbehandling har närvarit: herrar Hansson i Skegrie (c), Mossberger (s), Persson i Skänninge (s), Antby (fp), Johanson i Västervik (s), Hedin (m), Magnusson i Grebbestad (s), fru Lindberg (s), herrar Larsson i Borrbjörby (c), Takman (vpk), fru Thorsson (s), fru Sundberg (m), fru Theorin (s), herr Persson i Heden (c) och fru Anér (fp).

Reservation

av herr Hedin och fru Sundberg (båda m), vilka ansett

dels att det stycke som börjar med orden "Såvitt utskottet" och slutar med orden "tillstyrka motionen" i stället bort ha följande lydelse:

"Utskottet delar motionärernas uppfattning att kontrollen över PCB bör anförtros giftnämnden. Enligt utskottets mening är nämnden genom sin tillgång till expertis och sin sammansättning i övrigt väl lämpad för här ifrågakavande uppgifter. Utskottet tillstyrker motionen."

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

- "2. med bifall till motionen 1971: 1448 i skrivelse till Kungl. Maj:tt uttalar att giftnämnden bör vara den myndighet som omnämnes i PCB-lagen."

